



## ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

**Олег Ярославович ЛАЗОР,**

доктор наук з державного управління, професор,  
професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування  
Хмельницького університету управління та права,  
[o\\_lazor@ukr.net](mailto:o_lazor@ukr.net),

**Оксана Дмитрівна ЛАЗОР,**

доктор наук з державного управління, професор,  
професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування  
Хмельницького університету управління та права,  
[o\\_lazor@ukr.net](mailto:o_lazor@ukr.net)

УДК 342: 321: 316

### ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ: РЕТРОСПЕКТИВА ДЕЯКИХ ТЕОРЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ

*Досліджуються поняття “публічне управління та адміністрування”, проблема співвідношення понять “державне управління” і “публічне управління”, “державна влада” і “публічна влада”, “державна служба” і “публічна служба”, “публічне адміністрування” і “публічне управління”. Проаналізовано дискусійні питання становлення, розвитку та сутності понять “публічне управління та адміністрування” як складової нової галузі знань “Управління та адміністрування”. Ретроспективно надається характеристика спеціальності “Публічне управління та адміністрування”, за якою здійснюватиметься підготовка здобувачів вищої освіти з погляду сучасного розвитку науки та потреб громадянського суспільства. Пропонується авторське бачення предмета науки і спеціальності для підготовки здобувачів вищої освіти “публічне управління та адміністрування” і їх складових.*



**Ключові слова:** управління, державне управління, державна влада, публічне управління, публічна влада, публічне адміністрування, адміністрування, адміністрація, місцеве самоврядування, влада місцевого самоврядування, державна служба, публічна служба.

За результатами соціопитування, проведеного у вересні 2015 року [1], діяльність Президента України не підтримують 40 % громадян, Верховної Ради України — 48 %, Кабінету Міністрів України — 54 %; швидше не підтримують — відповідно 29 %, 35% і 29%. Втрата довіри громадян до чиновників та управлінської системи загалом — одна із найбільших проблем України, що підсилюється відсутністю політичної волі (48 %) та спротивом органів державної влади реформам (27 %) [2]. Принцип “Кадри вирішують все!” залишається і надалі актуальним.

Освітня галузь одна з не багатьох спроможна зменшити цей кадровий голод шляхом реформування системи вищої освіти з урахуванням проведення реформи публічної служби та державного управління через надання освітніх послуг для підготовки магістрів за новою спеціальністю 074 “Публічне управління та адміністрування”.

Новий Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. за № 266 [3], став однією з новацій вступної кампанії 2016 року. Відповідно до цього документа запроваджується нова галузь знань 07 “Управління та адміністрування”, яка об’єднує такі відомі на сьогодні галузі, як 0306 “Менеджмент і адміністрування”, 1501 “Державне управління”, а також деякі специфічні категорії підготовки магістрів, зокрема 1801 “Адміністративний менеджмент”. Однією із запропонованих спеціальностей за якою здійснюватиметься підготовка здобувачів вищої освіти в межах цієї галузі знань крім 073 “Менеджмент”, є і 074 “Публічне управління та адміністрування”. З огляду на це, з’ясування сутності цієї спеціальності має сьогодні дуже важливе значення.

Багатоаспектність означеного понятійно-категорійного апарату, його поліструктурність та неоднозначність наукових підходів до характеристики стали причиною фрагментарності наукового аналізу цих категорій. Окремі сторони зазначених понять досліджені вітчизняними вченими на монографічному та дисертаційному рівнях, в окремих наукових працях. Вивченню проблеми понятійного апарату публічного управління та адміністрування і їх складових надавали увагу як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, зокрема: В. Д. Бакуменко, А. Ю. Васіна, В. А. Гошовська, В. Б. Дзюндзюк, М. М. Їжа, О. Кілієвич, І. Б. Коліушко, А. Ф. Колодій, А. Ф. Мельник, Н. М. Мельтюхова, П. І. Надолішній, О. Ю. Оболенський, Ю. П. Сурмін, В. Тимощук, М. Теплюк, А. М. Школик та ін. Ураховуючи виклики часу та певну зацікавленість, зокрема, вітчизняних дослідників в аналізі означеного понятійно-категорійного апарату, їх фрагментарне дослідження в літературних джерелах, з метою



узагальнення, пропонуються науково обґрунтовані підходи з метою можливого уникнення дискусійних моментів та мінімізації неточностей.

*Метою статті* є аналіз дискусійних питань становлення, розвитку та сутності понять “публічне управління та адміністрування” як складової нової галузі знань “Управління та адміністрування”. Пропонується авторське бачення предмета науки і спеціальності для підготовки здобувачів вищої освіти “публічне управління та адміністрування” і їх складових.

Управління присутнє у всіх сферах життєдіяльності людей, в усіх суспільствах в усі часи людського розвитку. Поняття “управління” більшість науковців визначає як дію, спрямовану на певний процес (об’єкт) з метою забезпечення бажаних змін. Управління — явище, притаманне різним системам — технічним, біологічним, соціальним та ін.

Соціальне управління обумовлюється як цілеспрямований вплив суб’єкта управління (певної інституції) на об’єкт управління (суспільні відносини, суспільство) з метою збереження його в такому ж якісному стані або переведення в інший. Звідси публічне управління — це здійснюваний органами публічної влади регулярний безпосередній вплив на процеси суспільного розвитку (на суспільні відносини) відповідно до Конституції України та чинного законодавства держави.

Дуже важливо прийти до єдиного розуміння сутності публічної влади. За логікою публічна влада функціонує у двох основних формах — як державна влада і як влада місцевого самоврядування. Однак і в науковій літературі, і в навчальній часто публічну владу ототожнюють із державною владою, а публічне управління розуміють як державне управління.

Фахівці з державного управління А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна [4, с. 38] трактують категорію “державне управління” як цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив держави на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення завдань та реалізації функцій держави, відображених у Конституції та законодавчих актах, шляхом запровадження державної політики, виробленої політичною системою та законодавчо закріпленої через діяльність органів державної влади, наділених необхідною компетенцією.

Подібного визначення терміна “державне управління” дотримуються й В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Їжа [5, с. 12] та інші науковці, підтримуючи твердження Г. В. Атаманчука, що державне управління — це владний вплив (вплив державної влади — виокремлено авторами) на суспільну систему. Це практичний, організуючий і регулюючий вплив держави на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження або перетворення, що опирається на її владну силу.

Саме таке розуміння “державного управління” і “державної влади”, що підмінило терміни “публічне управління” і “публічна влада”, призвело до того, що з 1997 року, з часу офіційного заснування в Україні самостійної галузі науки “Державне управління” (швидше за все ця



наука повинна була отримати назву “Публічне управління”), і до недавнього часу використовувався (у багатьох випадках не зовсім правильно) термін “державне управління”, сутність якого поглинула зміст поняття “публічне управління”. Хоча повинно бути навпаки.

До цієї ситуації частково призвів і невдалий переклад понять, наведених у словнику Організації Об’єднаних Націй, підготовленому для покращення забезпечення взаєморозуміння та спілкування фахівців у цій сфері на міжнародному рівні. У словнику наводиться перелік понять, складовою яких є слово “*public*” (публічний): *Public — Private Companies, Public Administration, Public Body, Public management, Public policy, Public Private Partnership (PPP), Public sector, Public sector governance, Public sector reform, Public utility* [6]. Відтак, як слушно зауважують науковці [7], “дослідження змісту цих понять свідчить про те, що це питання заслуговує на більш глибоке вивчення, і починати його варто з аналізу термінів, до складу яких входить слово “*public*” (публічний). В оригіналі слово “*public*” перекладається як те, що відбувається в присутності публіки, людей, прилюдно, відкрито”. Однак це не означає обов’язкову присутність людей, тобто “де-факто”, поняття “*public*” має ширший предмет охоплення — це для суспільства та у ньому загалом, ураховуючи також пасивну чи активну участь громадян у процесах розроблення та прийняття рішень, обговорення проблем за допомогою різних форм комунікацій.

Це стало можливим ще й тому, що майже чверть століття, відколи Україна визнана як незалежна країна, держава (державна влада) практично ігнорувала ще одну частину публічної влади — владу місцевого самоврядування.

Термін “влада” дуже часто вживається і в повсякденному житті, і в науковій літературі. За підрахунками спеціалістів, поняття “влада” має понад п’ять тисяч різних тлумачень [8, с. 6]. Мало хто заперечує, крім анархістів, що влада необхідна. Феномен влади пов’язаний із реалізацією необхідних функцій упорядкування відносин у суспільстві.

Можна погодитись із визначенням публічної влади як безпосередньо суспільної влади, яку здійснюють в інтересах підвладних органів чи організацій, уповноважених на реалізацію соціального управління. В. А. Гошовська [9, с. 604] трактує “публічну владу” як “поєднання державного управління та громадського самоврядування”. Розуміючи, що з розвитком демократичних процесів неможливо не враховувати зростання ролі громадськості та її інституцій, громадські організації не мають владних повноважень. Реалізуючи свою діяльність, спрямовану на розвиток громадянського суспільства, громадські інституції здійснюють адміністративні функції (адміністрування) щодо організації певних заходів, виражаючи напрями і стадії здійснення цілеспрямованої дії на відносини людей у процесі своєї роботи у певній сфері, визначеної місією цієї організації.

Водночас неможливо не брати до уваги і роль органів місцевого самоврядування, які, відповідно до ч. 1 ст. 5 Конституції України [10], є відокремленими від органів державного управління, але не належать до громадського самоврядування, оскільки, на відміну від інших суб’єктів, зокрема від громадських інституцій, уповноважені здійснювати



публічну самоврядну владу на місцях. Тому публічна влада в інституційному аспекті — це поєднання органів трьох гілок влади (виконавчої, законодавчої та судової) та публічної самоврядної влади в особі органів місцевого самоврядування, як представницьких, так і виконавчих.

Дискусії щодо сутності терміна “публічне управління” також не втрачають актуальності дотепер та є предметом наукових досліджень чималої когорти науковців. Так, О. Кілієвич з’ясовує сутність цього поняття в “Англо-українському глосарії термінів і понять з аналізу державної політики і економіки” [11], розкриваючи його структуру:

— по-перше, *Public sector* охоплює інститути як загальнодержавні, так і регіональні, а також інститут місцевого самоврядування;

— по-друге, поняття “*public policy*” як компромісний варіант між *державною* і *публічною* краще перекладати як *суспільна політика*, тобто політика, що проводиться в суспільстві та для суспільства;

— по-третє, під “*public administration*” слід розуміти державне управління або впровадження державної політики переважно виконавчою гілкою влади.

Отже, публічна влада, яка опирається на її визнанні більшістю суспільства і яка використовує монополію на застосування примусу до членів цього ж суспільства, проявляється у двох формах її здійснення в сучасних демократичних суспільствах, — це державна влада і влада місцевого самоврядування. Публічне управління — цілеспрямований організаційний та регулюючий вплив органів публічної влади на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення мети та реалізації функцій суспільства, відображених у Конституції та інших нормативно-правових актах. Поняття “публічне управління” не є тотожним поняттю “державне управління”, воно є ширшим за обсягом та багатшим за змістом.

Окресливши суть публічної влади та публічного управління, підходимо до відповідного розуміння термінів “публічне адміністрування”, “публічна адміністрація”, “публічна служба”. Однак спочатку про сутність терміна “адміністрування”. У згаданому словнику Організації Об’єднаних Націй [6] термін “*administration*” трактується як:

— керівництво і керування справами урядів та установ;  
— узагальнений термін для всіх політичних рішень посадових осіб уряду;

— виконання та реалізація *public policy*;  
— час в офісі головного виконавця, таких як президент, губернатор або голова (мер);

— контроль за майном померлої людини, щоб платити податки і призначити активи спадкоємцям.

За А. Ф. Колодій [12, с. 489], “адміністрування — вид організаційно-розпорядчої діяльності, спрямованої на підготовку та впровадження рішень, управління персоналом, надання послуг населенню”.

Інші вітчизняні науковці (В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова та Н. В. Фоміцька [7]), дають ширше трактування поняття



“адміністрування”, а саме: це — “цілеспрямована взаємодія публічних адміністрацій з юридичними та фізичними особами з приводу забезпечення реалізації законів та підзаконних актів і виконання частини основних функцій: орієнтуючого планування, що визначає бажані напрямки розвитку, створення правових, економічних та інших умов для реалізації інтересів учасників взаємодії, розподілу праці, кооперування та координування діяльності, моніторинг результатів. Відносини, що супроводжують адміністрування, характеризуються підпорядкованістю переважно закону, а не суб’єкту, децентралізацією, узгодженням інтересів учасників процесу, відповідальністю суб’єкта й об’єкта за стан системи”.

Однак, на наш погляд, це дещо звужена сутність, оскільки адміністрування як процес відбувається у всіх без винятку організаціях, зокрема і громадських, а також в установах, підприємствах (зокрема і приватних). Щодо кінцевого результату їх діяльності, то можна зазначити, що тут не лише надаються послуги населенню, але й юридичним особам, а також у результаті вдалого адміністративного менеджменту на підприємствах виробляється та реалізується відповідна продукція. Фактично адміністрування — це організаційно-розпорядча, консультативно-дорадча діяльність.

Найкоротше визначення сутності адміністрування дають В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, В. І. Тимцуник та О. В. Червякова [13, с. 11]: “управлінська діяльність посадових осіб, що мають чітко регламентовані функції”. Хоча це твердження є недостатньо вдалим, оскільки публічні службовці реалізують управлінську діяльність, але до категорії посадових осіб не належать, як і представники громадського сектору.

За І. С. Фоломкіною [14, с. 21, 22], адміністрування (від лат. *administro* — керую, завідую) стосовно державного управління — діяльність держави з управління; щодо управління іншими організаціями — використання в управлінні бюрократичних, адміністративних форм і методів. Адміністрування можна визначити як комплекс необхідних будь-якому суб’єкту досить універсальних дій, способів впливу з формалізації, регламентації, розпорядництва, контролю і забезпечення виконання запланованого. Для цього необхідна організація документообігу і діловодства, а також інформаційне забезпечення процесів управління.

“*Public administration*” має багато дефініцій, як зазначено у словнику термінів Організації Об’єднаних Націй [6], і не лише в європейській теорії та практиці, але й в українському середовищі. Наявні на сьогодні тлумачення в наукових джерелах та навчальній літературі це підтверджують.

Відсутність донедавна категорії “публічне адміністрування” в Україні та в усіх пострадянських країнах В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова та Н. В. Фоміцька [7] мотивують певною логічністю. Адже для тоталітарного режиму притаманним було саме державне управління як керуючий вплив на різні сфери суспільного життя (виробництво, сільське господарство, освіту, культуру, мистецтво, соціальну сферу і навіть приватне життя). В умовах ринкової економіки



така ситуація є неможливою. Підприємства, організації недержавної форми власності функціонують у межах існуючих у державі законів, але самостійно формують політику, стратегію і тактику дій. Їх структурні підрозділи повністю підпорядковані центральному офісу, в якому здійснюються функції планування, організації, мотивації і контролю у повному обсязі. Між державою і приватним підприємством формуються інші відносини, які пов'язані з контролем за дотриманням законів, удосконаленням державної політики, створенням умов для роботи таких підприємств у напрямках, які є дійсно адмініструванням (або регулюванням певної сфери життєдіяльності).

В енциклопедичному словнику з державного управління зміст поняття “публічне адміністрування” Ю. П. Сурмін та В. П. Трощинський [15, с. 605] розглядають як “теорію та практику державного управління, яка характеризується *реалізацією адміністративних процедур* шляхом публічної діяльності, застосування інструментів демократичного врядування, упорядкування суспільної діяльності та надання адміністративних послуг як засобу реалізації прав та свобод громадян”.

У наукових колах існує позиція, яку необхідно підтримати, щодо наявності підстав для виокремлення вузького та широкого тлумачення публічного адміністрування.

У вузькому його тлумаченні публічне адміністрування пов'язане із виконавчою гілкою влади та виконавчими органами місцевого самоврядування (рис. 1), а тому розглядається як професійна діяльність публічних службовців, яка охоплює всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду та органів місцевого самоврядування, вивчення, розроблення та впровадження напрямів урядової політики та рішень органів місцевого самоврядування, тобто політики органів публічної влади.

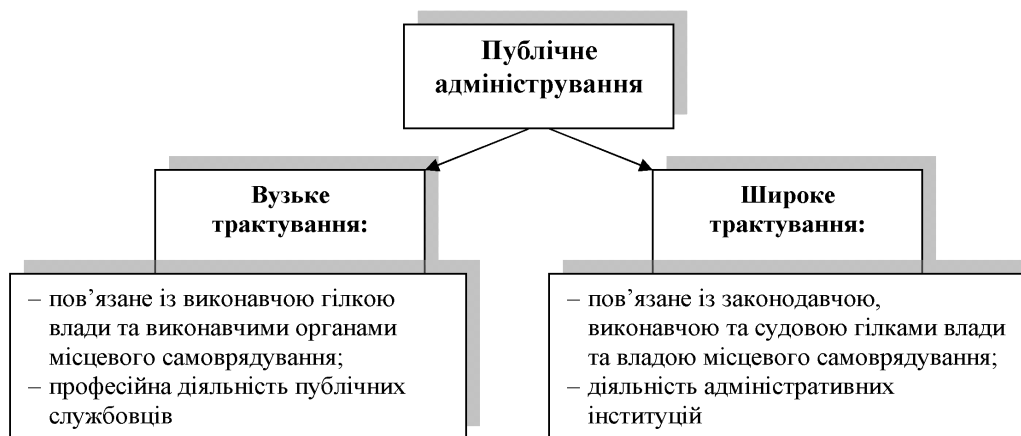


Рис. 1. Вузьке і широке трактування публічного адміністрування

У широкому сенсі під публічним адмініструванням необхідно розуміти діяльність усієї системи адміністративних інституцій з ієрархією державної влади та влади місцевого самоврядування. Тобто



публічне адміністрування — це скоординовані групові дії з питань публічних справ, спрямовані на їх вирішення.

Великий тлумачний словник сучасної української мови подає значення терміна “адміністрація” так:

1) виконавча влада в країнах із президентською формою правління. Чинovníки високого рангу, які перебувають на службі в органах, що здійснюють таку владу;

2) керівний орган установи, організації, підприємства і т.ін.;

3) особи, що керують установою, організацією, підприємством і т. ін.;

4) рідко. Те саме, що адміністрування [16, с. 12].

Якщо з п.п. 2 і 3 погоджувемося, то з першим — частково, а з четвертим — ні. Оскільки перші три значення вказують на суб’єктів (адміністраторів), але політичні особи, визначені у першому значенні, до таких не належать, а четверте значення вказує на процес адміністрування.

Адміністрація (від лат. *administratio* — управління, керування) щодо державного управління — сукупність державних органів, що здійснюють функцію управління; стосовно управління іншими організаціями — сукупність посадових осіб і органів, що очолюють організацію [14, с. 20]. Гіпотетично адміністрація є *найбільш узагальненим суб’єктом управлінського процесу*, виконує необхідне завдання — *закладає основи організаційної діяльності в сфері управління* (незалежно від того, яка формальна організація мається на увазі).

Інститути публічної адміністрації за твердженням багатьох науковців і практиків [17, с. 9] — це органи та інші інституції, підпорядковані політичній владі, які забезпечують виконання Закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції, тобто суб’єкти. До них, насамперед, належать органи виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування. Функціонування органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення законності та здійснення інших публічно-управлінських функцій притаманні інституціям публічної адміністрації, а сам цей *процес* отримав визначення “публічне адміністрування”.

У зарубіжній літературі знаходимо інші підходи щодо сутності “публічна адміністрація”, де вона розглядається як “организация и деятельность органов и учреждений, подчиненных политической власти, обеспечивающих исполнение закона, действующих в публичных интересах и наделенных прерогативами публичной власти” [18, с. 32] (прим. — подано мовою оригіналу, оскільки саме невдалий переклад і спричинив різницю у сутності понять: адміністрування та адміністрація – *авт.*). На нашу думку, це публічне адміністрування (рос. — публичное администрирование). Подібним є підхід і польського реформатора М. Кулеші [19, с. 10]: “Публічна адміністрація — це сукупність організаційних дій, діяльності та заходів, які виконуються різними суб’єктами та інституціями на основі закону та у межах, визначених законом для досягнення публічного інтересу”.





Основним завданням органів публічної адміністрації (органів державного управління та місцевого самоврядування) є реалізація (виконання) Конституції і законодавства України на підконтрольній території. Це складне і дуже відповідальне завдання належить виконувати саме публічним службовцям, тобто державним службовцям та посадовим особам органів місцевого самоврядування. Публічні службовці — посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що призначаються на посади на професійній конкурсній основі на невизначений термін [20]. Якраз публічні службовці і реалізують такі повноваження, як:

- вироблення пропозицій з питань публічної політики, а також реалізація публічної політики у певній сфері публічного управління;
- розроблення проектів та реалізація нормативно-правових актів, концепцій, програм тощо та їх реалізація;
- управління публічними фінансовими ресурсами та контроль за їх виконанням;
- управління персоналом органів публічної влади;
- застосування примусу (публічно-владних повноважень) до фізичних і юридичних осіб щодо виконання прийнятих нормативно-правових актів;
- публічний контроль і нагляд.

Отже, публічне управління та адміністрування — види управлінської діяльності, що мають як спільні, так і відмінні характеристики. Головною відмінністю є те, що публічне управління реалізують публічні особи, приймаючи владні політичні рішення, адміністрування — діяльність професійних управлінців (чиновників, публічних службовців) — спрямована на підготовку та реалізацію цих рішень, а також здійснює контроль за їх виконанням.

Із становленням ринкових відносин в Україні відбувається не лише трансформація понятійно-категорійного апарату, що потребує правильного тлумачення та закріплення його в нормативно-правових актах, чіткого визначення суб'єктів цього процесу, їх повноважень та компетенцій, засобів впливу та реалізації завдань тощо, тим самим актуалізуючи сутність нової термінології, але і сучасної спеціальності 074 “Публічне управління та адміністрування” та галузі знань 07 “Управління та адміністрування”.

Кожне з окремих питань, на які звернена увага авторів публікації, певною мірою пов'язано з недостатнім фаховим перекладом, нормативно-правовим та законодавчим регулюванням, що, в свою чергу, потребує перегляду та внесення суттєвих змін до чинного законодавства на відповідність його нормам діючої Конституції України та подальшого вивчення.

#### Список використаних джерел

1. Кабмін Яценюка став лидером недоверия среди органов власти — соцопрос [16 октября 2015 г.] [Электронный ресурс] / Деловой информационно-новостной сайт “Дело”. — URL : <http://delo.ua/ukraine/kabmin-jacenjuka-stal-liderom-nedoverija-sredi-organov-vlasti-so-305551>.



2. 82 % членов Американской торговой палаты считают борьбу с коррупцией в Украине главным приоритетом [06.11.2015] [Электронный ресурс] / УкрРудПром. — URL : [http://ukrrudprom.ua/news/82\\_chlenov\\_Amerikanskoj\\_torgovoy\\_palati\\_schitayut\\_borbu\\_s\\_korrupt.html](http://ukrrudprom.ua/news/82_chlenov_Amerikanskoj_torgovoy_palati_schitayut_borbu_s_korrupt.html).
3. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [Електронний ресурс] Урядовий портал. — URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248149695>.
4. Мельник, А. Ф. Державне управління [Текст] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна ; за наук. ред. А. Ф. Мельник. — К. : Знання, 2009. — 582 с.
5. Державне управління: основи теорії, історія і практика [Текст] / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Їжа, Г. І. Арабаджи ; за заг. ред. В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішнього. — Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. — 394 с.
6. UNPAGlossary [Electronic Resource] / United Nations Public Administration Network. — URL : <http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/language/en-US/Default.aspx>.
7. Дзюндзюк, В. Б. Публічне адміністрування в Україні [Текст] : навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова, Н. В. Фоміцька ; за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової. — Х. : Магістр, 2011. — 306 с.
8. Теплюк, М. Публічна влада в Україні: визначення поняття і конституційно-правова природа [Текст] / М. Теплюк // Право України. — 2009. — № 5. — С. 6–22.
9. Гошовська, В. А. Публічна політика [Текст] / В. А. Гошовська // Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — К. : НАДУ, 2010. — С. 604–605.
10. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
11. Кілієвич, О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки [Текст] / О. Кілієвич. — К. : Основи, 2003. — 510 с.
12. Колодій, А. Ф. Публічне врядування та публічне адміністрування [Текст] / А. Ф. Колодій // Енциклопедія державного управління : у 8 т. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. — Т. 8. Публічне врядування. — С. 488–491.
13. Основи адміністративного менеджменту [Текст] : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, В. І. Тимцуник, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. — К. : Інтерсервіс, 2013. — 148 с.
14. Фоломкіна, І. С. Адміністративний менеджмент [Текст] / І. С. Фоломкіна. — Донецьк : ДонНУЕТ, 2014. — 101 с.
15. Сурмін, Ю. П. Публічне адміністрування [Текст] / Ю. П. Сурмін, В. П. Трощинський // Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — К. : НАДУ, 2010. — С. 605.
16. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. — К.–Ірпінь : Перун, 2001. — 1440 с.
17. Реформа публічної адміністрації в Україні: проекти концепції та законів [Текст] / упоряд.: І. Коліушко, В. Тимощук. — К. : Конус–Ю, 2005. — 192 с.



18. Административное право зарубежных стран [Текст] / под ред. А. Н. Козырина и М. А. Шатиной. — М. : Спарк, 2003. — 464 с.
19. Школик, А. М. Порівняльне адміністративне право [Текст] / А. М. Школик. — Львів : ЗУКЦ, 2007. — 308 с.
20. Лазор, О. Д. Державна служба в Україні [Текст] : у 4 ч. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. — вид. 3-є, доп. і переробл. — К. : Дакор, 2009. — Ч. 1. — 560 с. — (Серія: Публічна служба).

Надійшла до редакції 30.11.2015

**Лазор О. Я., Лазор О. Д. Публичное управление и администрирование: ретроспектива некоторых теоретических аспектов**

*Исследуются понятие “публичное управление и администрирование”, проблема соотношения понятий “государственное управление” и “публичное управление”, “государственная власть” и “публичная власть”, “государственная служба” и “публичная служба”, “публичное администрирование” и “публичное управление”, администрация. Проанализированы дискуссионные вопросы становления, развития и сущности понятий “публичное управление и администрирование” как составляющей новой области (отрасли) знаний “Управление и администрирование”. Ретроспективно представлена характеристика специальности “Публичное управление и администрирование”, по которой будет осуществляться подготовка соискателей высшего образования с точки зрения современного развития науки и потребностей гражданского общества. Предлагается авторское видение предмета науки и специальности для подготовки соискателей высшего образования “публичное управление и администрирование” и их составляющих.*

**Ключевые слова:** управление, государственное управление, государственная власть, публичное управление, публичная власть, публичное администрирование, администрирование, местное самоуправление, власть местного самоуправления, государственная служба, публичная служба.

**Lazor, O. Y.; Lazor, O. D. Public Management and Administration: Some Retrospective Theoretical Aspects**

*We study the concept of “public management and administration”, the problem of the relationship between “governance” and “public management”, “state power” and “public authority”, “civil service” and “public service”, “public administration” and “public management”. Analyzed the controversial question of formation, development and essence of the concepts of “public management and administration” as part of a new field of knowledge “Management and administration”. In retrospect description given in “Public Management and Administration” for which applicants will teach higher education in terms of modern science and the needs of civil society. Copyright vision proposed to subject science and specialty training for applicants of higher education “public management and administration” and the constituents.*

**Keywords:** management, governance, state power, public management, public authorities, public administration, administration, local government, local government authorities, civil service, public service.

